

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

Навчально-науковий інститут оперативно-рятувальних сил
Кафедра психології діяльності в особливих умовах

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПСИХОЛОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ РОБОТИ З ПЕРСОНАЛОМ
циклу обов'язкової професійної підготовки
за освітньо-професійною програмою
«Робота з персоналом»

Схвалено вченою радою
навчально-наукового інституту
оперативно-рятувальних сил
Протокол від «__» _____ 2025 року №__

Силабус розроблено відповідно до Робочої програми
навчальної дисципліни «Психологічні технології роботи з персоналом»

2025 рік

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

1. Анотація

Описує вивчення напрямків, форм та методів психологічної роботи в організаціях, з акцентом на підвищення ефективності людського фактора та розвитку творчого потенціалу співробітників. Курс розглядає психологічні механізми праці, особливості підбору персоналу та технології проведення бізнес-тренінгів.

2. Інформація про науково-педагогічного працівника

Загальна інформація	Момот Марина Анатоліївна, викладач кафедри психології діяльності в особливих умовах факультету цивільного захисту.
Контактна інформація	м. Черкаси, вул. Онопрієнка, 8, кабінет 213. Номер телефону: 093 421 54 24
E-mail	momot_maryna@chipb.org.in
Наукові інтереси	Стосуються проблематики психологічного аналізу феномену групової взаємодії, концептуальні засади проведення психокорекційних груп: систематизація досліджень.
Професійні здібності	Організаційні та комунікативні якості; навички навчання та викладання; навички організації освітнього процесу та наукової діяльності.

3. Час та місце проведення занять з дисципліни

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті інституту (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/time-table/teacher?type=0>).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру у перший та четвертий четвер кожного місяця з 14.00 до 15.00 в кабінеті № 213. У разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.

4. Мета вивчення дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Психологічні технології роботи з персоналом» є сформувати у здобувачів вищої освіти системи наукових понять і базових уявлень про аспекти професійної діяльності та розробки і впровадження психолого - організаційних технологій для вирішення основних психологічних проблем, які виникають у процесі діяльності та розвитку організацій знайомство студентів з особливостями

роботи психолога в організації, поняттями, принципами, технологіями роботи з персоналом.

5. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма здобуття освіти
	очна (денна)
Статус дисципліни	Обов'язкова загальна
Навчальний рік	2025-2026
Семестр	7-й
Обсяг дисципліни:	
в кредитах ЄКТС	4
загальна кількість годин	120
кількість модулів	1
Розподіл часу за навчальним планом (в годинах):	
лекції	20
практичні заняття	24
семінарські заняття	-
курсова робота	-
самостійна робота	76
індивідуальні завдання	на вибір
Форма підсумкового контролю	іспит

6. Передумови для вивчення дисципліни

Постреквізити: організаційна психологія, психодіагностика, соціальна психологія, експериментальна психологія.

Постреквізити: соціально-психологічний тренінг в організаціях, психотерапія персоналу організацій, психологія професійної деформації та деструкцій, психологічний спецпрактикум по роботі з персоналом.

7. Результати навчання та компетентності з дисципліни

Відповідно до освітньої програми «Робота з персоналом» вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити:

— досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання:

Програмні результати навчання	Абревіатура
Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання	ПРН 1
Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань	ПРН 2
Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання	ПРН 9
Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості	ПРН 14
Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності	ПРН 13

– формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

Програмні компетентності	Абревіатура
Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях	ЗК 1
Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій	СК 5
Здатність виявляти і вирішувати організаційні проблеми та завдання організацій детерміновані психологічними факторами	СК 12
Здатність здійснювати психологічне вивчення і оцінку персоналу організацій, формулювати обґрунтовані висновки та пропозиції	СК 13
Здатність розробляти та застосовувати психолого-організаційні технології з надання психологічної допомоги персоналу організацій	СК 15

8. Програма навчальної дисципліни

Теми навчальної дисципліни:

МОДУЛЬ 1. «ПСИХОЛОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ РОБОТИ З ПЕРСОНАЛОМ»

Змістовий модуль 1. Організаційна психологія як наукова дисципліна

Тема №1. Зміст технологічного підходу та використання інтерактивних технік в роботі організаційних психологів

Література: [Баз.: 1, 2, 5. Доп.: 3, 8].

Тема №2. Значення психолого - організаційного консультування у процесі реалізації технологічного підходу

Література: [Баз.: 1, 2, 4-6. Доп.: 1, 6, 8].

Змістовий модуль 2. Психологічні основи організаційних процесів

Тема № 3. Технологія профілактики та подолання комунікативних бар'єрів в організації

Література: [Баз.: 1, 2, 5, 6. Доп.: 3, 7].

Тема № 4. Технологія формування конкурентоздатної команди

Література: [Баз.: 1, 2, 5, 6. Доп.: 3, 5, 7].

Тема №5. Технологія запобігання та розв'язання організаційних конфліктів

Література: [Баз.: 1, 2, 4, 5. Доп.: 6, 8].

Модульна контрольна робота

Іспит

9. Розподіл дисциплін у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять (очна форма: денна)

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин за формами навчання					
	Усього	у тому числі				
		лекції	практ. заняття	семінар. заняття	самостійна робота*	поточний контроль
МОДУЛЬ 1. ПСИХОЛОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ РОБОТИ З ПЕРСОНАЛОМ						
Змістовий модуль 1. Організаційна психологія як наукова дисципліна						
Тема №1. Зміст технологічного підходу та використання інтерактивних технік в роботі організаційних психологів	22	4	4	-	14	усні та письмові опитування, індивідуальні завдання
Тема №2. Значення психолого - організаційного консультування у процесі реалізації технологічного підходу	24	4	6	-	14	усні та письмові опитування, індивідуальні завдання
Разом за змістовим модулем 1.	46	8	10	-	28	-
Змістовий модуль 2. Психологічні основи організаційних процесів						
Тема №3. Технологія профілактики та подолання комунікативних	24	4	4	-	16	усні та письмові опитування, індивідуальні завдання

бар'єрів в організації						
Тема № 4. Технологія формування конкурентоздатної команди	24	4	4	-	16	усні та письмові опитування, індивідуальні завдання, практичні завдання СПП
Тема №5. Технологія запобігання та розв'язання організаційних конфліктів	24	4	4	-	16	усні та письмові опитування, індивідуальні завдання
<i>Разом за змістовим модулем 2.</i>	72	12	12	-	48	-
Модульна контрольна робота	2	-	2	-	-	письмові завдання
Іспит	7	-	-	-	-	-
ВСЬОГО	120	20	24	-	76	-

* Примітка: самостійна робота здійснюється за методичними рекомендаціями щодо організації самостійної роботи з навчальної дисципліни «Психологічні технології роботи з персоналом».

10. Орієнтовна тематики індивідуальних завдань

Індивідуальні завдання можуть виконуватись здобувачами як під час семінарських занять, так і під час самостійної роботи. Формами виконання індивідуальних завдань є: написання рефератів, есе, дайджесту, аналітичного огляду, аналізу практичних та проблемних ситуацій, підготовка результатів власних досліджень та ін.

Тематика індивідуальних занять, що наведена у силабусі є орієнтовною. Здобувачам надається право вільного вибору теми індивідуальної роботи, що повинна відповідати таким критеріям, як: актуальність та відповідність завданням навчальної дисципліни.

Детальний опис форм, вимоги до виконання та критерії оцінювання індивідуальних завдань здобувачів викладені у методичних вказівках до виконання індивідуальних завдань здобувачів вищої освіти на кафедрі психології діяльності в особливих умовах.

1. Теорії організації:
2. Класичні теорії організацій.
3. Концепції «людських стосунків».
4. Ситуаційні теорії організацій.
5. Мотивація організаційної діяльності.
6. Види потреб в організації.
7. Групова мотивація в організації.
8. Методи стимулювання в організації.
9. Діагностика мотивації персоналу.

10. Загальна характеристика теорій лідерства: структурний, поведінковий та ситуаційний підходи.

11. Структурний підхід: дослідження в руслі «теорії рис»: С. Клубек, Б. Басс, Р. Кеттел, Г. Стайс, С. Бірд, Р. Стогділл, Р. Манн, Дж. Гейер, С. Коссен, А. Лоутон, Е. Роуз, М. Гантер та ін.
12. Поведінковий підхід: експерименти К. Левіна.
13. Стили лідерства: авторитарний, демократичний, потуральний.
14. Управлінська решітка Р. Блейка і Дж. Моутона.
15. Ситуаційний підхід: дослідження Л. Картера і М. Ніксона.
16. РМ-теорія лідерства Д. Місумі.
17. Ситуаційна модель лідерства Ф. Фідлера.
18. Ситуаційна теорія Херсі-Бланшара.
19. Поняття організаційної влади.
20. Влада як базова категорія.
21. Специфіка організаційної влади.
22. Психологія ризику і ухвалення рішення в організації.
23. Теорії ухвалення рішення.
24. Особливості самостійного ухвалення рішення.
25. Особливості групового ухвалення рішення.
26. Професійне становлення фахівця: структурний та процесуальний аспекти.
27. Моделі професійного становлення особистості (Д. Сьюпер, Ш. Бюлер, К. Юнг, Ю. Поваренков, О. Саннікова, В. Бодров, Е. Клімов, Т. Кудрявцева, Н. Глуханюк, Е. Зеєр, Ю. Поварьонков, Н. Пов'якель та ін.).
28. Рівні організаційної культури.
29. Цінності менеджера та організації.
30. Емоційний потенціал колективу.
31. Емоційні явища в організації.
32. Зміст і реалізація емоційного потенціалу колективу.
33. Методи дослідження емоційного потенціалу колективу.

11. Форми та методи навчання і викладання

Вивчення навчальної дисципліни реалізується **в таких формах**: навчанні заняття за видами, виконання індивідуальних завдань, консультації, контрольні заходи, самостійна робота.

В навчальній дисципліні використовуються **такі методи навчання і викладання**:

- методи навчання за джерелами набуття знань: словесні методи навчання (лекція, пояснення, бесіда, інструктаж); наочні методи навчання (ілюстрація, демонстрація, спостереження); практичні методи навчання (практична робота, виїзні заняття);
- методи навчання за характером логіки пізнання: аналітичний; синтетичний; індуктивний; дедуктивний; традиційний;
- методи навчання за рівнем самостійної розумової діяльності тих, хто навчається: проблемний виклад; частково-пошуковий; дослідницький;

- інноваційні методи навчання: робота з навчально-методичною літературою та відео метод; навчання з використанням технічних ресурсів; інтерактивні методи; методи організації навчального процесу, що формують соціальні навички;
- науково-дослідна робота;
- самостійна робота.

12. Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої освіти

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: залік, іспит, стандартизовані тести, наскрізні та командні проекти, аналітичні звіти, реферати, есе, презентація власних досліджень.

13. Критерії оцінювання

Оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів з навчальної дисципліни здійснюється за 100-бальною шкалою. Відповідність 100-бальної шкали оцінювання іншим шкалам оцінювання наведена в таблиці.

Таблиця відповідності 100-бальної шкали оцінювання іншим шкалам оцінювання

100-бальна шкала	Шкала ЄКТС	4-бальна шкала
90–100	A	відмінно
80–89	B	добре
65–79	C	
55–64	D	задовільно
50–54	E	
35–49	FX	незадовільно

14. Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль результатів навчання здобувачів освіти проводиться у формі: фронтального та індивідуального опитування, виконання письмових завдань.

Підсумковий контроль проводиться у формі підсумкової модульної роботи та іспиту.

15. Розподіл та накопичування балів, які отримують здобувачі, за видами навчальних занять та контрольними заходами з дисципліни

Вид навчальної роботи		Кількість	Максимальний бал за вид навчальної роботи	Загальна максимальна кількість балів
Модуль № 1	І. Поточний контроль			
	Лекції	10	0	0
	Семінари (практичні заняття)	11	2	22
	Індивідуальні завдання		28	28
	ПМР	1	20	20
	ІІ. Підсумковий контроль			
	Іспит	1	30	30
Разом за всі види навчальної роботи модуля 1				100

Примітка: за виконання творчих робіт з навчальної дисципліни здобувачу можуть нараховуватися додаткові, заохочувальні бали. Сума заохочувальних балів не має перевищувати 20. Максимально можлива сума підсумкової оцінки з дисципліни (з урахуванням додаткових заохочувальних балів) – 100 балів. Види творчих робіт та критерії щодо їх оцінювання наведені у методичних вказівках до виконання індивідуальних завдань здобувачів вищої освіти на кафедрі психології діяльності в особливих умовах (розділ «Оцінювання творчих робіт»).

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми освітнього процесу:

– поточне оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять;

- оцінка (бали) за індивідуальну роботу;
- оцінка (бали) за виконання творчих робіт;
- підсумковий контроль успішності.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному, семінарському занятті. Він передбачає оцінювання теоретичних знань та практичних умінь здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу).

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на практичному, семінарському занятті дисципліни здійснюється в діапазоні від 0 до 2 балів:

2 балів – завдання виконане, відповідь вірна, наведено переконливу аргументацію.

1 бали – завдання виконане, але обґрунтування відповіді недостатнє, допущені незначні помилки.

0 балів – завдання не виконане.

Викладачем оцінюється повнота розкриття питання, цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки, акуратність оформлення письмової роботи, самостійність виконання. При виконанні практичних завдань

оцінюється вміння правильно визначати та аналізувати психічні явища, надавати рекомендації та підбирати тактики психологічного впливу; форми та методи психологічної підготовки тощо, вміння їх застосовувати на практиці.

Підсумкова модульна робота є складовою підсумкового контролю і здійснюється шляхом проведення письмової контрольної роботи у межах залікового модулю дисципліни. Кожен варіант модульної контрольної роботи складається з двох питань, теоретичного та практичного завдання. Відповіді на поставленні завдання повинні відображати вільне володіння обсягом матеріалу, передбаченим програмою, зокрема, вміти застосовувати його на практиці (у вигляді наведення власних прикладів, розв'язання психологічних ситуацій тощо), оцінювати факти, явища, вільно висловлювати власні думки, самостійно оцінювати різноманітні явища та факти, виявляючи особисту позицію що до них, вміло використовувати міжпредметні зв'язки.

Критерії оцінювання знань здобувачів очної форми навчання при виконанні модульної роботи здійснюється в діапазоні від 0 до 20 балів.

Теоретичне завдання: вага одного правильно вирішеного теоретичного завдання становить 8 балів.

Практичне (творче) завдання: максимальна кількість балів за вирішення практичного завдання становить 12 балів. При вирішенні даного завдання оцінюється особиста позиція на проблемну ситуацію (5 бали), самостійність її вирішення (3 бали) та творчий підхід (4 бали).

Підсумковий контроль успішності проводиться з метою оцінки результатів навчання та передбачає перевірку засвоєння здобувачами теоретичного та практичного матеріалу дисципліни, розвитку їх творчого мислення, набутих знань, умінь та навичок і їх застосування під час вирішення практичних завдань. Здійснюється шляхом складання здобувачами *усних іспитів* за екзаменаційними білетами встановленої форми, комплект яких повинен становити 120% від кількісного складу навчальної групи.

Зміст завдань підсумкового контролю формується відповідно до програми навчальної дисципліни, відповіді на які повинні відображати вільне володіння здобувачами обсягом матеріалу, передбаченим програмою, зокрема, вміти застосовувати його на практиці (у вигляді наведення власних прикладів, розв'язання психологічних ситуацій тощо), оцінювати факти, явища, вільно висловлювати власні думки, самостійно оцінювати різноманітні явища та факти, виявляючи особисту позицію що до них, вміло використовувати міжпредметні зв'язки.

Тривалість усного іспиту для одного здобувача не повинна перевищувати 0,5 години (з врахуванням часу на підготовку та відповідь здобувача). Для уточнення рівня володіння матеріалом дисципліни екзаменатор може задавати додаткові питання.

Здобувач допускається до складання підсумкового контролю, якщо він виконав усі види обов'язкових робіт, що передбачені робочою програмою дисципліни.

У разі отримання незадовільної оцінки, перескладання іспиту з

дисципліни допускається не більше двох разів.

У разі включення сигналу «Повітряна тривога» або інших відповідних сигналів оповіщення іспит переривається та продовжується вже після відбою.

Критерії оцінювання знань здобувачів на підсумковому контролі у формі іспиту (оцінюється від 0 до 30 балів):

30 балів – здобувач в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, глибоко та всебічно розкрив зміст поставлених завдань;

29-20 бали – здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, в основному розкрив зміст поставлених завдань. При наданні відповіді на деякі питання не вистачає достатньої глибини та аргументації, при цьому є несуттєві неточності та незначні помилки;

19-10 балів – здобувач в цілому володіє навчальним матеріалом, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;

9-1 балів – здобувач частково володіє навчальним матеріалом, відповіді загальні, допущено при цьому суттєві помилки;

0 балів – здобувач не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту поставлених завдань.

Оцінювання самостійної роботи. Результати самостійної роботи спеціально не оцінюються, але виявляються під час діагностики знань з навчальної дисципліни. Навчальний матеріал дисципліни, засвоєний у процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль, передбачений робочим навчальним планом, разом з іншим навчальним матеріалом дисципліни і оцінюється за критеріями відповідного підсумкового контролю.

Оцінювання індивідуальних завдань здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті. Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних занять, навчальних практик/практичних занять, контролюється під час модульного та підсумкового контролів. Оцінювання індивідуальних завдань з дисципліни здобувачів: денної форми навчання здійснюється в діапазоні від 0 до 10 балів і залежать від форми виконання індивідуального завдання, наприклад:

Реферат, доповідь: 3 бали – у роботі здобувачі правильно виокремили основні положення з різних джерел, логічно та структурно об'єднали їх, коротко проаналізували та зробили ґрунтовні узагальнюючі висновки. Дотримано усі вимоги щодо структурної побудови роботи. Робота містить список використаної літератури, що включає вітчизняні та іноземні літературні джерела;

2 бали – у роботі здобувачі в цілому правильно виокремили основні положення кожного з джерела, але не зробили їх відповідного аналізу та узагальнюючих висновків. Дотримано більшість вимог щодо структурної побудови роботи. Робота містить список використаної літератури, що складається лише з вітчизняних літературних джерел;

1 бал – у роботі здобувачі фрагментарно виокремили основні

положення кожного з джерела, не зробили їх відповідного аналізу та узагальнюючих висновків. Не дотримано вимог щодо структурної побудови роботи. Список використаної літератури оформлений не вірно або відсутній;

0 балів – завдання не виконано або у роботі виявлено факти академічної недоброчесності.

Підготовка огляду певної наукової проблеми/аналізу ситуації:

5 балів – робота виконана у повному обсязі із чітким дотриманням визначеної структури. Робота містить ґрунтовний аналіз, висновки та рекомендації з порушеної проблеми;

4 бали – робота виконана у повному обсязі із дотриманням визначеної структури за виключенням деяких елементів. Робота містить аналіз, висновки та рекомендації з порушеної проблеми;

3 бали – робота виконана частково із дотриманням визначеної структури, що містить більшість необхідних елементів. Робота містить поверхневий аналіз, висновки та окремі рекомендації з порушеної проблеми;

2 бали – робота виконана частково. Структура роботи недотримана. Робота містить поверхневий аналіз, окремі висновки. Рекомендації з порушеної проблеми відсутні;

1 бал – робота виконана на рівні окремих фрагментів. Структура роботи недотримана. Робота містить поверхневий аналіз, висновки зроблені не вірно. Рекомендації з порушеної проблеми відсутні;

0 балів – завдання не виконано або у роботі виявлено факти академічної недоброчесності.

Есе: 3 бали – здобувач створює оригінальний за думкою та оформленням письмовий твір відповідно до навчальної ситуації; повно, вичерпно висвітлює тему; вправно формулює тезу; аналізує різні погляди на той самий предмет, наводить доречні аргументи, використовує набуту з різних джерел інформацію для розв'язання певних психологічних проблем; приклади переконливі, конкретизовані; цілісний, послідовний і несуперечливий розвиток думки (логічність і послідовність викладу); висновок відповідає запропонованій темі й органічно впливає зі сформульованої тези, аргументів і прикладів;

2 бали – здобувач самостійно будує послідовний, повний, логічно викладений текст; формулює тезу, що відповідає запропонованій темі; загалом розкриває тему, висловлює основну думку; наводить доречні аргументи; висновок відповідає запропонованій темі; у роботі виявлені недоліки за двома показниками: тезу чітко не сформульовано, відсутність виразної особистісної позиції, належної її аргументації;

1 бал – побудований текст характеризується фрагментарністю; сформульована теза не відповідає запропонованій темі; наведені аргументи не є доречними; прикладів немає або вони не є доречними;

0 балів – завдання не виконано або у роботі виявлено факти академічної недоброчесності.

Групова презентація: 3 бали – усі ідеї подані таким чином, що демонструють глибокі знання здобувачів про предмет дослідження і здатність

мислити логічно. Тема презентації чітко визначена і добре розроблена. Презентація має зрозумілу і логічну структуру, організована. Дотримані прийняті норми культури презентації, автори творчо підійшли до її оформлення. Робота не переобтяжена текстом. Наявні гіперпосилання працюють коректно. Усі учасники групи беруть активну участь у висвітленні презентації;

2 бали – більша частина ідей подані таким чином, що демонструють значні знання здобувачів про предмет дослідження і здатність мислити логічно. Тема презентації доволі чітко визначена і задовільно розроблена. Презентація має зрозумілу і логічну структуру, у достатній мірі організована. Дотримані прийняті норми культури презентації. Робота дещо переобтяжена текстом, що ускладнює її сприйняття. Наявні гіперпосилання працюють. Переважна більшість учасників групи беруть участь у висвітленні презентації;

1 бал – більшість ідей у презентації виражені нечітко. Тема визначена нечітко і розроблена з помилками. Презентація має порушену структуру або взагалі її не має. Зустрічається багато порушень прийнятих норм культури проведення презентації. Окремі учасники групи або лише один з них може пояснити викладені ідеї;

0 балів – завдання не виконано або у роботі виявлені факти академічної не доброчесності;

Проектна діяльність: 5 балів – робота виконана у повному обсязі на актуальну та практично значущу тему. Наявний творчий підхід до вирішення проблеми. У роботі правильно визначено об'єкт та предмет дослідження. Обґрунтовано використано доцільні методи. Містяться відповідні висновки з якісними і кількісними даними. Презентація проекту містить необхідний ілюстраційний матеріал, доповідач вільно орієнтується у поданому матеріалі, відповідає на поставлені запитання;

4 бали – робота виконана у повному обсязі на актуальну та практично значущу тему. У роботі правильно визначено об'єкт та предмет дослідження. Доцільно використано методи. Містяться відповідні висновки. Презентація проекту містить необхідний ілюстраційний матеріал, доповідач орієнтується у поданому матеріалі, відповідає на поставлені запитання з незначними помилками;

3 бали – робота виконана. У роботі визначено об'єкт та предмет дослідження, що потребують уточнення. Доцільно використано методи. Містяться відповідні висновки. Презентація проекту містить ілюстраційний матеріал, дещо перевантажений текстом, доповідач переважно орієнтується у поданому матеріалі, відповідає на поставлені запитання з помилками.

2 бали – робота виконана частково. У роботі невірно визначено об'єкт та предмет дослідження. Використані методи переважно вжито доцільно. Містяться часткові висновки. Презентація проекту перевантажена текстом, доповідач слабо орієнтується у поданому матеріалі, відповідає на поставлені запитання з грубими помилками;

1 бал – робота виконана на рівні окремих фрагментів. У роботі

невірно визначено об'єкт та предмет дослідження або вони відсутні. Використані методи недоцільні. Містяться часткові висновки. Презентація проекту відсутня, доповідач не орієнтується у поданому матеріалі;

0 балів – завдання не виконано або у роботі виявлені факти академічної не доброчесності.

16. Перелік завдань для підготовки до іспиту

1. Організаційна психологія як самостійна наукова дисципліна. Область і предмет дослідження організаційної психології.
2. Історія виникнення та становлення організаційної психології. Перспективи розвитку організаційної психології.
3. Зв'язок організаційної психології з іншими науками.
4. Організаційна психологія як система поведінкових технологій. Рівні аналізу в організаційній психології.
5. Загальна характеристика методів дослідження організаційної психології. Дослідження в організаційній психології.
6. Методи організаційної психології (метод спостереження, метод аналізу документів, метод опитування, метод інтерв'ювання, метод соціометричного дослідження, метод експерименту): описати будь-який метод на вибір студента.
7. Поняття про організацію. Природа організацій.
8. Основні характеристики організацій.
9. Організація як відкрита система.
10. Поняття про організаційну структуру. Формальна та неформальна організаційна структура.
11. Життєвий цикл організацій.
12. Екстравертована та інтровертована організація.
13. Організація, що відчуває й інтуїтивна організація.
14. Організація, що керується розумом й організація, що керується відчуттями.
15. Організація, яка оцінює й організація, яка сприймає.
16. Визначення сутності управління організаціями.
17. Поняття лідерства і керівництва в організацій.
18. Стилi управління та їх вплив на функціонування організацій.
19. Психологічні особливості діяльності менеджерів і управлінської команди організацій.
20. Теорії лідерства: структурний, поведінковий та ситуаційний підходи. (описати будь-який підхід на вибір здобувача).
21. Теорії організації (класичні теорії організацій; концепції «людських відносин»; ситуаційні теорії організацій): описати будь-яку теорію на вибір студента).
22. Види потреб в організацій.
23. Групова мотивація в організацій.

24. Методи стимулювання в організації.
25. Діагностика мотивації персоналу.
26. Поняття організаційної влади.
27. Специфіка організаційної влади.
28. Теорії ухвалення рішення.
29. Особливості самостійного ухвалення рішення.
30. Особливості групового ухвалення рішення.
31. Професійна компетентність фахівця.
32. Структурно-функціональні компоненти професійної компетентності.
33. Професійне становлення фахівця.
34. Стадії професійного становлення.
35. Чинники успішної професійної адаптації.
36. Правила побудови ефективних комунікацій в організаціях (організація та проведення ділових бесід, переговорів, нарад).
37. Психологічні особливості публічного виступу.
38. Спілкування в організації. Функції спілкування. Види і типи організаційних комунікацій.
39. Психологічні основи організаційної поведінки особистості.
40. Моделі організаційної поведінки.
41. Організаційна дисципліна.
42. Відданість організації.
43. Поняття організаційної культури.
44. Зміст організаційної культури.
45. Структура організаційної культури.
46. Соціально-психологічні чинники формування організаційної культури.
47. Взаємодія між культурами.
48. Цінності та організаційна поведінка.
49. Цінності менеджера та організації.
50. Поняття про організаційний та соціально-психологічний клімат.
51. Психологічні підходи до визначення організаційного клімату.
52. Основні параметри організаційного клімату.
53. Роль психологічної сумісності та спрацьованості у формуванні соціальнопсихологічного клімату організації.
54. Методи вивчення та шляхи покращення організаційного клімату.
55. Емоційні явища в організації.
56. Зміст і реалізація емоційного потенціалу колективу.
57. Методи дослідження емоційного потенціалу колективу.
58. Психологічні особливості фахівців сфери управління в умовах війни.
59. Професійні деформації та особистісні розлади фахівця.
60. Синдром емоційного вигорання. Професійний стрес

18. Політика викладання навчальної дисципліни

1. Активна участь в обговоренні навчальних завдань, попередня підготовка до семінарських та практичних занять за рекомендованою літературою, якісне і своєчасне виконання завдань.

2. Беззастережне дотримання під час занять правил безпеки, вимог охорони праці, санітарно-гігієнічних норм та протиепідемічних заходів.

3. Сумлінне виконання розкладу занять з навчальної дисципліни (здобувачі освіти, які запізнилися на заняття, до заняття не допускаються).

4. Здобувачі освіти мають право на визнання результатів навчання з дисципліни, набутих у неформальній та/або інформальній освіті.

5. Здобувачі освіти мають право на оскарження результатів підсумкового контролю з дисципліни або процедури його проведення.

6. Здобувачі освіти мають право на самостійний вибір форм і проблематики індивідуальних завдань.

7. При виконанні індивідуальної роботи здобувачі освіти зобов'язані дотримуватись політики академічної доброчесності. У разі виявлення фактів порушення політики здобувачі несуть персональну відповідальність згідно із законодавством України та нормативними документа НУЦЗ України.

19. Рекомендовані джерела інформації

Нормативні документи

1. Стандарт вищої освіти України із галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 053 «Психологія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 24.04.2019 р. № 565.

2. Освітньо-професійна програма «Робота з персоналом» підготовки здобувача на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за спеціальністю 053 «Психологія» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки». Харків: НУЦЗ України.

Базова література

1. Власова О. І. Соціальна психологія організацій та управління : підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2016. 398 с.

2. Карамушка Л.М. Актуальні проблеми психології управління та організаційної психології К.: Інститут психології ім. Г.С. Костюка АПН України, 2017. 56 с.

3. Кулініч І. О. Психологія управління : підручник Київ: Знання, 2015. 415 с.

4. Пірен М. І. Конфліктологія : підручник Київ: МАУП, 2013. 360 с.

5. Ходаківський Є. І. Психологія управління : підручник Київ: Центр учбової літератури, 2015. 664 с.

6. Шегда А. В. Менеджмент : підручник Київ: Знання, 2019. 687 с.

Допоміжна

1. Амурова Я. Момот М. Чинники комфортного соціально-психологічного клімату в колективі. *Науковий фаховий журнал «Науковий вісник Ужгородського національного університету»*. Серія: Психологія № 2, 2023
2. Власова О. І. Організаційна поведінка : навч. посібник Київ: КНЕУ, 2018. 96 с
3. Герчанівська П. Е. Культура управління : навч. посібник Київ:ІВЦ Видавництво "Політехніка", 2015. 152 с
4. Дії підрозділів ДСНС України в умовах воєнного стану, навчальний посібник за заг. ред. Ковалю М. Львів 2023, 191 с.
5. Дуткевич Т. В. Конфліктологія з основами психології управління : навч. посібник Київ: Центр навч. літератури, 2017. 456 с.
6. Ложкін Т. В. Психологія конфлікту : теорія і сучасна практика : навч. посібник Київ: ВД "Професіонал", 2016. 416 с.
7. Момот. М. Психологічний аналіз феномену групової взаємодії. *Науковий фаховий журнал «Габітус»* 2022. №43 С. 40-44.
8. Слободянюк А. В. Психологія управління та конфліктологія : навч. посібник Вінниця : ВНТУ, 2020. 120 с.
9. Цимбалюк І. М. Психологія управління : навчальний посібник Київ: ВД "2008", 2022. 624 с.

Інформаційні ресурси

1. [http://psychology-naes-ua.institute/userfiles/files/Karamushka%20\(1\).pdf](http://psychology-naes-ua.institute/userfiles/files/Karamushka%20(1).pdf)
2. https://shron1.chtyvo.org.ua/Pryschak_Mykola/Psykholohiia_upravlinni_a_v_orhanizatsii.pdf
3. <https://dspace.library.khai.edu/xmlui/bitstream/handle/123456789/8114/Zharikova.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Розробник:

старший викладач кафедри психології
діяльності в особливих умовах

Марина МОМОТ

